

• Vervolg van blz. L7

sum. Een verhaal als 'Half verhongerde hond' is een vingeroefening voor de roman. Veel van de ideeën die nog vaag waren in *Veenland* kwamen tot volle bloei in mijn tweede boek.

Het gedrag van de moeder van Gretel is behoorlijk extreem. Is er sprake van mishandeling?

'Het komt in de buurt. Niet alleen naar Gretel toe is haar gedrag bij momenten gestoord. Ze begint iets met een tienerjongen van wie achteraf blijkt dat hij haar kind is. Zo gaat dat in een moderne versie van de Oedipus-mythe. De lezer kan de moeder misschien niet vergeven, maar ze zal ook zichzelf nooit vergeven. Dat maakt haar menselijker in mijn ogen. Ik zie haar als iemand die doet wat ze kan in de mate van het mogelijke. Ze heeft nooit een moeder willen zijn, leefde in moeilijke omstandigheden. Ze wist niet beter.'

Herinneringen komen naar boven wanneer moeder en dochter hun oude taal opnieuw gaan gebruiken.

'Gretel en haar moeder woonden afgezonderd van de wereld en ontwikkelden een eigen taal met fantasiewoorden. Jaren later is de moeder dementerend. Ze grijpt terug naar die taal. Ze vergeet ook dingen, wat voor haar een opluchting is. Voor de dochter is de terugkeer naar de oude taal verontrustend en angstaanjagend. Ze voelde zich niet veilig in haar kindertijd.'

'Van mijn eigen kindertijd herinner ik me nog goed wanneer ik bepaalde woorden voor het eerst hoorde. De taal die mijn ouders bezigden, zal me altijd bijblijven en specifieke beelden oproepen.'

In de originele Oedipus-mythe ligt de lotsbestemming van de personages vast. Hoe was het om dit te vertalen naar een mo-

'Ik wilde het hebben over vrouwen die zich ongemakkelijk voelen in hun moederrol of rol als echtgenote, over vrouwen die de man zien als lustobject'

derne context?

'Ik heb het verhaal volledig naar mijn hand gezet, thema's toegevoegd die niet in de oorspronkelijke versie zitten. De moeder van Gretel gelooft niet in vrije wil en heeft haar dochter besmet met haar ideeën. Ik geloof er wel in.'

'Van het Oedipus-personage heb ik een vrouw gemaakt die opgroeit in een geruststellende context. Wanneer ze gaat zwerfen bij het kanaal geeft ze zich uit voor man, een maatregel die ze neemt uit veiligheidsoverwegingen. Als vrouw is het geen goed idee om daar alleen rond te lopen. *Oedipus* gaf me een houvast, maar mijn roman is geen brave hertelling. Lezers zijn vaak verward door *Everything Under*. Fijn, denk ik dan, die verwarring voelen de personages immers ook.'

★★★★☆

Daisy Johnson
Veenland

Vertaald door Callas Nijskens,
Koppertnik, 195 blz., 19,50 €
Oorspronkelijke titel 'Fen'

© www.bridgemanimages.com

Anna. Kentfield, California © Alec Soth en MACK

BINNEN KIJKEN MET ALEC SOTH

Alec Soth is de hedendaagse tegenhanger van William Eggleston: als we ons een beeld van Amerika voor de geest halen, ziet dat eruit als een van hun foto's. Voor zijn nieuwe boek verandert Soth van koers: zijn grootse Amerikaanse projecten ruilt hij in voor zeer intieme beelden, gemaakt over de hele wereld.

In 2016 kreeg hij op reis in Helsinki naar eigen zeggen een mystieke ervaring. Hij wilde geen mensen meer fotograferen, ging zijn creatieve proces herdenken, leerde opnieuw kijken. Een jaar lang raakte hij zijn camera amper aan. 'Toen ik terugkeerde naar de fotografie wilde ik het medium terugbrengen tot zijn primaire elementen', zegt hij in een interview met schrijfster Hanya Yanagihara. 'Eerder dan te proberen een episch verhaal te vertellen over Amerika, wilde ik gewoon tijd doorbrengen met een ander kloppend hart.' Vandaar de titel van het boek: *I know how furiously your heart is beating*, een verwijzing naar het gedicht 'The gray room' van Wallace Stevens.

Na zijn epifanie ging Soth mensen fotograferen in Odessa, Berlijn, Boekarest, Londen, Californië, gewoon, zoals ze zijn. Hij had geen zin meer om hen dingen te laten doen die ze eigenlijk niet zagen zitten - ooit betaalde hij iemand om te masturberen in zijn bestelwagen. Hij wilde eerlijke ontmoetingen, geen machtsverhouding tussen fotograaf en geportretteerde. Dus zocht hij mensen op in hun huis en portretteerde hij hen via de ruimte die ze voor zichzelf creëerden. Portretten en interieurs, die op hun beurt ook weer portretten zijn. Heel eenvoudig, banaal bijna. Maar dat is buiten Soth en zijn gedetailleerde foto's met schilderachtige kwaliteit gerekend.

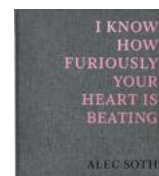
Mannen en vrouwen zitten, liggen,

staan. In kamerjas, op bed, vaak kwetsbaar. Achter elke foto voel je een leven, een verhaal. Vaak zijn er reflecties te zien, in spiegels of ramen, en doorkijkjes, als in oude schilderkunst. Soth verwijst ook expliciet naar de schilderkunst: op een foto van een bomvolle kamer - baseballvlaggen uit de jaren 80 aan de muur - is onderaan nog net de titel van een boek te lezen: *Van Gogh painting cards*. Elders hangt een reproductie van Rousseaus *Le rêve* aan de muur. De deur snijdt het lichaam van de naakte vrouw af, zodat we enkel haar benen zien.

Ook Walker Evans' boek *Message from the interior* was een inspiratie. Alleen maar interieurs. 'Slechts op een paar foto's staan mensen, maar er is zo veel te zien', zegt Soth in het interview achteraan in zijn boek. 'Toen ik in het middelbaar zat, ging ik Chinese maaltijden leveren. Ik hield van het moment waarop de klant de deur opende en ik binnen kon kijken in hun wereld. Het voelde altijd magisch en mysterieus. Fotograaf zijn is een excuus om mezelf binnen te vragen en rond te kijken.'

Deze keer mogen wij mee binnenkijken. Met *I know how furiously your heart is beating* lijkt Soth zichzelf heruitgevonden te hebben, maar toch blijft hij trouw aan zijn eigen, herkenbare stijl. Een boek vol delicate foto's, gemaakt met veel aandacht, en - op het gevaar af té melig te klinken - liefde.

JOZEFIE VAN BEEK

Alec Soth
I know how furiously your heart is beating.
Mack, 88 blz., 55 €
★★★★☆